

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 960

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 24 octombrie 2023

SUMAR

Nr.

Pagina

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 65 din 2 octombrie 2023 (Completul pentru
dezlegarea unor chestiuni de drept în materie
penală) 2-16

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 65

din 2 octombrie 2023

Dosar nr. 1.910/1/2023

Eleni Cristina Marcu	— președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Constantin Epure	— judecător la Secția penală
Maricela Cobzariu	— judecător la Secția penală
Dan-Andrei Enescu	— judecător la Secția penală
Lia Savonea	— judecător la Secția penală
Oana Burnel	— judecător la Secția penală
Valentin-Gheorghe Chitidean	— judecător la Secția penală
Simona Elena Cîrmaru	— judecător la Secția penală
Ilie-Iulian Dragomir	— judecător la Secția penală

1. Pe rol se află soluționarea cauzei având ca obiect sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în Dosarul nr. 8.371/118/2021/a1*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1. *Aplicarea dispozițiilor art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală — în cauze în care urmărirea penală este obligatoriu a fi efectuată de către procuror — constând în delegarea de către procurorul care efectuează urmărirea penală a efectuării unor acte de urmărire penală către organele de cercetare ale poliției judiciare este sau nu este condiționată de respectarea dispozițiilor art. 201 din Codul de procedură penală, cu trimitere la dispozițiile art. 200 din Codul de procedură penală?*

2. *În aplicarea dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală — cu eventuala incidență a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, corelate cu Decizia nr. 302/2017 a Curții Constituționale — este sau nu este limitată delegarea efectuării unui act de urmărire penală, de către procurorul ce efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală, la ipoteza imposibilității efectuării actului de către acesta sau la un/o anume volum/proporție al/a efectuării actelor de urmărire penală prin delegare?*

3. *Dispozițiile art. 7 alin. (1) și alin. (6) din Ordonanța de urgență nr. 78 din 16 noiembrie 2016 a Guvernului României, aprobată prin Legea nr. 120/2018, înlătură efectele dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală — eventual corelate cu cele ale art. 201 din Codul de procedură penală, cu trimitere la dispozițiile art. 200 din Codul de procedură penală — în sensul că actele de urmărire penală efectuate de către ofițerii și agenții de poliție judiciară detașați la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, din dispoziția procurorului, sunt considerate acte de urmărire penală efectuate nemijlocit de către procuror în exercitarea atribuției de efectuare în mod obligatoriu a urmăririi penale, fără alte condiționări în afara efectuării acestora din dispoziția scrisă a procurorului?”*

2. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost legal constituit, conform dispozițiilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și ale art. 34 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 3 aprilie 2023.

3. Ședința a fost prezidată de președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Eleni Cristina Marcu.

4. La ședința de judecată a participat doamna Elena-Mihaela Mustață, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 3 aprilie 2023.

5. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Nicoleta Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare — Serviciul judiciar penal.

6. Judecător-raportor a fost desemnat, conform art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, doamna judecător Oana Burnel, judecător în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

7. Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că au fost transmise hotărâri relevante pronunțate în materie și opiniile magistraților din cadrul următoarelor instanțe: Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Alba, Tribunalul Bistrița-Năsăud, Tribunalul Brașov, Tribunalul Brăila, Tribunalul București și instanțele arondate acestuia, Tribunalul Cluj, Tribunalul Constanța, Tribunalul Covasna, Tribunalul Dolj, Tribunalul Galați, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Gorj, Tribunalul Hunedoara, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Iași, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Mehedinți, Tribunalul Neamț, Tribunalul Olt, Tribunalul Prahova, Tribunalul Sălaj, Tribunalul Sibiu, Tribunalul Teleorman, Tribunalul Tulcea, Tribunalul Vaslui, Judecătoria Alba Iulia, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Baia Mare, Judecătoria Băilești, Judecătoria Bârlad, Judecătoria Bolintin-Vale, Judecătoria Brăila, Judecătoria Buftea, Judecătoria Buzău, Judecătoria Calafat, Judecătoria Caracal, Judecătoria Câmpina, Judecătoria Corabia, Judecătoria Cornetu, Judecătoria Craiova, Judecătoria Deva, Judecătoria Drobeta-Turnu Severin, Judecătoria Hațeg, Judecătoria Hârlău, Judecătoria Huși, Judecătoria Iași, Judecătoria Întorsura Buzăului, Judecătoria Motru, Judecătoria Negrești-Oaș, Judecătoria Novaci, Judecătoria Onești, Judecătoria Orșova, Judecătoria Pașcani, Judecătoria Petroșani, Judecătoria Ploiești, Judecătoria Răducăneni, Judecătoria Râmnicu Sărat, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Rupea, Judecătoria Segarcea, Judecătoria Strehăia, Judecătoria Târgu Cărbunești, Judecătoria Târgu Jiu, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Vălenii de Munte, Judecătoria Vânu Mare, Judecătoria Videle și Judecătoria Zimnicea.

8. *Reprezentantul Ministerului Public* a susținut că prezenta sesizare este inadmisibilă, nefiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

9. Astfel, a arătat că nu este îndeplinită condiția de admisibilitate a sesizării privind existența unei chestiuni de drept de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată, susținând că prezenta sesizare tinde, de fapt, la

rezolvarea unor aspecte ce țin de particularitățile modului în care s-a derulat urmărirea penală, iar nu la o dezlegare de principiu a unor chestiuni de drept care să fie lămuritoare în ceea ce privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 200 alin. (1) și (2) și art. 201 din Codul de procedură penală.

10. A menționat că, prin prima întrebare formulată, se urmărește, în realitate, clarificarea corelației dintre normele procesual penale ce reglementează instituția delegării, ca dispoziție generală și, respectiv, specială.

11. Cu privire la cea de-a doua întrebare a arătat că se pune problema incidenței nulității absolute a actelor de urmărire penală efectuate de organele de cercetare, în urma delegării de către procurorul care are competența de a efectua urmărirea penală, fiind vorba, practic, de limitarea delegării, or condițiile acesteia sunt în mod expres prevăzute de dispozițiile art. 324 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală.

12. De altfel, a susținut că și în considerentele Deciziei nr. 21/2020, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, se face vorbire, în mod expres, de limitele delegării.

13. Referitor la cea de-a treia întrebare a învederat că din lecturarea încheierii de sesizare se poate observa că aceasta este desprinsă din cea de-a doua întrebare formulată, vizând un caz particular de delegare.

14. *Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Eleni Cristina Marcu*, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare privind sesizarea formulată.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE —
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI
DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

15. Prin Încheierea din data de 25 aprilie 2023, **Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie**, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1. *Aplicarea dispozițiilor art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală — în cauze în care urmărirea penală este obligatoriu a fi efectuată de către procuror — constând în delegarea de către procurorul care efectuează urmărirea penală a efectuării unor acte de urmărire penală către organele de cercetare ale poliției judiciare este sau nu este condiționată de respectarea dispozițiilor art. 201 din Codul de procedură penală, cu trimitere la dispozițiile art. 200 din Codul de procedură penală?*

2. *În aplicarea dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală — cu eventuala incidență a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, corelate cu Decizia nr. 302/2017 a Curții Constituționale — este sau nu este limitată delegarea efectuării unui act de urmărire penală, de către procurorul ce efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală, la ipoteza imposibilității efectuării actului de către acesta sau la un/o anume volum/proporție al/a efectuării actelor de urmărire penală prin delegare?*

3. *Dispozițiile art. 7 alin. (1) și alin. (6) din Ordonanța de urgență nr. 78 din 16 noiembrie 2016 a Guvernului României, aprobată prin Legea nr. 120/2018, înlătură efectele dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală — eventual corelate cu cele ale art. 201 din Codul de procedură penală, cu trimitere la dispozițiile art. 200 din Codul de procedură penală — în sensul că actele de urmărire penală efectuate de către ofițerii*

și agenții de poliție judiciară detașați la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, din dispoziția procurorului, sunt considerate acte de urmărire penală efectuate nemijlocit de către procuror în exercitarea atribuției de efectuare în mod obligatoriu a urmăririi penale, fără alte condiționări în afara efectuării acestora din dispoziția scrisă a procurorului?”

II. Expunerea succintă a cauzei

16. Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie este investită, în ultimul grad de jurisdicție, cu soluționarea contestației formulate de inculpatul H.E. împotriva încheierii din data de 10 noiembrie 2022, pronunțată de Tribunalul Constanța.

17. Prin încheierea contestată, judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Constanța a respins, ca nefondate, cererile și excepțiile formulate de inculpatul H.E., trimis în judecată prin *rechizitoriul* din data de 10 noiembrie 2021, emis de procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Serviciul Teritorial Constanța, pentru săvârșirea infracțiunilor de trafic de persoane, prevăzută de art. 210 alin. (1) lit. a), b) din Codul penal raportat la art. 182 lit. c) din Codul penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, art. 41 alin. (1) din Codul penal și art. 77 lit. a) din Codul penal, tentativă la trafic de persoane, prevăzută de art. 32 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 217 din Codul penal și art. 210 alin. (1) lit. b) din Codul penal, în referire la art. 182 lit. c) din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. (1) din Codul penal și art. 77 lit. a) din Codul penal, trafic de minori, prevăzută de art. 211 alin. (1) și (2) lit. a) din Codul penal combinat cu art. 210 alin. (1) lit. b) din Codul penal raportat la art. 182 lit. c) din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. (1) din Codul penal, proxenetism, prevăzută de art. 213 alin. (1), (4) din Codul penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, art. 41 alin. (1) din Codul penal și art. 77 lit. a) din Codul penal, toate cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal și viol, prevăzută de art. 218 alin. (1) și (3) lit. f) din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. (1) din Codul penal, toate cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal.

18. Instanța de trimitere a reținut în cuprinsul încheierii de sesizare că, prin memoriul depus la data de 28 ianuarie 2021, inculpatul H.E., prin apărătorul ales, în temeiul art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, a formulat mai multe cereri și excepții adresate judecătorului de cameră preliminară, astfel:

1. excepția de nelegalitate a actelor de urmărire penală efectuate în cauză prin raportare la încălcarea dispozițiilor art. 56 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură penală, coroborat cu dispozițiile art. 201 din Codul de procedură penală, combinat cu art. 200 din Codul de procedură penală, constând în nesocotirea dispozițiilor ce atribuie procurorului, în mod obligatoriu, competența de a efectua urmărirea penală, ca urmare a efectuării, de către acesta, în mod nemijlocit, doar a câte unei audieri a inculpaților, celelalte acte de urmărire penală fiind efectuate, prin delegare, de către organele de poliție judiciară din cadrul Biroului de Combatere a Criminalității Organizate Constanța, **fără ca procurorul să justifice imposibilitatea efectuării în mod nemijlocit a acestor acte**, conform art. 201 din Codul de procedură penală, combinat cu art. 200 din Codul de procedură penală;

2. excepția de nelegalitate a ascultării ca martor a două persoane vătămate care s-au constituit parte vătămată;

3. nelegalitatea administrării probelor constând în ascultarea persoanelor audiate de către organul de urmărire penală, deși aceasta era obligatorie la audierea unora dintre părțile vătămate, care erau minori, fiind contestată mențiunea din procesele-verbale de ascultare privind lipsa mijloacelor tehnice;

4. nerespectarea dreptului la apărare și la un proces echitabil;

5. neregularitatea actului de sesizare a instanței, privind descrierea deficitară a faptei reținute în sarcina acestui inculpat.

19. În consecință, s-a solicitat constatarea nulității absolute a tuturor actelor de urmărire penală, efectuate cu încălcarea prevederilor legale și excluderea probelor nelegal administrate din ansamblul materialului probator.

20. În primul ciclu procesual al procedurii desfășurate în camera preliminară, prin încheierea din data de 15 martie 2022, judecătorul de cameră preliminară din cadrul primei instanțe de judecată a respins, ca nefondate, excepțiile și cererile formulate de inculpatul H.E.

21. Împotriva acestei încheieri a formulat contestație inculpatul H.E.

22. Prin încheierea din 7 iulie 2022, pronunțată de Curtea de Apel Constanța, s-a dispus admiterea contestației formulate de inculpatul H.E., fiind desființată, în parte, încheierea contestată, pentru lipsa de motivare a dispoziției de respingere a cererilor și excepțiilor formulate de inculpat, precum și rejudecarea acestora de către judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Constanța.

23. În cel de-al doilea ciclu procesual, inculpatul H.E. a susținut aceleași cereri și excepții, subliniind că nerespectarea dispozițiilor privitoare la înregistrarea audierilor s-a datorat efectuării acestor acte de urmărire de către organul judiciar delegat, la sediul acestuia — sediul Biroului de Combatere a Criminalității Organizate Constanța —, iar nu la sediul unității de parchet, unde existau mijloacele tehnice necesare, tocmai în contextul delegării efectuării acestor acte.

24. Prin încheierea din data de 10 noiembrie 2022, judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Constanța a respins, ca nefondate, cererile și excepțiile formulate de inculpatul H.E., expunând următoarele argumente:

1. În ceea ce privește aplicarea art. 200 și art. 201 din Codul de procedură penală, „... delegarea fiind realizată pentru respectarea principiului celerității, iar ca motiv al delegării, art. 201, cu referire la art. 200 din Codul de procedură penală, trebuie remarcat că și încărcătura cauzelor și a actelor efectuate de procuror poate determina legal o delegare, nefiind dovedită vreo nelegalitate care să fi avut loc cu ocazia audierilor efectuate în faza urmăririi penale”.

2. În ceea ce privește nerespectarea dreptului la apărare și la un proces echitabil, „... se constată că urmărirea penală a fost începută în rem, deoarece nu existau date suficiente care să conducă la o anumită persoană. Nu orice nemulțumire sau dezavantaj față de inculpat, dar act procedural care respectă legea, reprezintă o încălcare a dreptului la apărare”.

3. „În ceea ce privește nelegalitatea audierii în calitate de martor a numitelor ... și ... precizează că depozițiile au fost coroborate cu restul probatoriului pentru a putea aprecia că acele persoane sunt vătămate, iar dispozițiile Codului de procedură penală obligă (la - n.r.) respectarea anumitor prevederi în momentul în care o persoană este audiată în calitate de martor, prevederi care au fost respectate, nefiind nimic de natura evidenței, cum afirmă apărarea, deoarece orice nelegalitate trebuie dovedită în mod expres spre a fi admisă.”

25. Împotriva acestei încheieri a formulat contestație inculpatul H.E., criticând modul de soluționare a cererilor și excepțiilor formulate/invocate, reiterând susținerile și argumentele expuse la prima instanță.

26. În susținerea unuia dintre motivele contestației s-au solicitat, în vederea verificării îndeplinirii condițiilor art. 200 din Codul de procedură penală de către procuror la emiterea actului de delegare, relații privind imposibilitatea efectuării actelor de urmărire ce au făcut obiectul delegării, cererea fiind admisă.

27. Prin Adresa nr. 64/II/2023, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Serviciul Teritorial Constanța a comunicat mai multe motive în considerarea cărora s-a concluzionat că procurorul s-a aflat într-o imposibilitate obiectivă de a efectua personal toate activitățile de urmărire penală care s-au desfășurat pe parcursul a circa cinci luni, sub imperativul celerității reclamate de măsurile preventive. S-a menționat că urmărirea penală a presupus investigarea a numeroase infracțiuni, cercetarea și audierea unui număr mare de persoane și utilizarea unor metode speciale de cercetare și supraveghere pe o arie teritorială extinsă, cauza având o complexitate medie spre mare. Totodată, au fost expuse activitățile în care a fost implicat procurorul de caz în perioada de referință: efectuarea urmăririi penale în 147 de dosare, cu 170 de suspecti sau inculpați, dintre care 26 având măsuri preventive; soluționarea a 13 lucrări generale (petiții, informări ș.a.); participarea la trei ședințe de judecată; efectuarea timp de patru săptămâni a serviciului pe unitate ce presupune asigurarea permanenței la evenimente (24 de ore din 24) și asigurarea zilnică a serviciului de audiențe. S-a precizat că, în anul 2021, procurorul de caz nu a putut efectua nicio zi de concediu de odihnă.

28. La termenul de judecată din data de 13 aprilie 2023, completul de judecatori de cameră preliminară din cadrul Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, investit cu soluționarea contestației formulate de inculpat, a constatat îndeplinite toate cerințele de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală și a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să se statueze asupra problemelor de drept expuse anterior.

29. În baza art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală s-a dispus suspendarea cauzei până la pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a deciziei privind chestiunea de drept supusă dezlegării.

III. Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

30. S-a susținut că solicitarea pronunțării unei hotărâri prealabile apare ca necesară și pentru a elimina aprecierea privind caracterul arbitrar al măsurilor dispuse de către procuror — deseori extrem de subiectivă — atât a persoanelor implicate în soluționarea unei cauze penale, a profesioniștilor, cât și a opiniei publice, asupra regulilor ce guvernează efectuarea urmăririi penale, generând previzibilitate și caracterul unitar al modului de interpretare și aplicare a normelor de procedură penală, conducând la adecvarea conduitei procesuale a persoanelor și autorităților implicate, activ sau pasiv, în aplicarea normelor procedurale, inclusiv sub aspectul generării unui efect inhibitor al formulării unor cereri și excepții devenite vădit nefondate sau sub aspectul reconfigurării abordării instituției delegării efectuării unor acte de urmărire penală de către procuror.

31. S-a arătat că sesizarea ridică în fața instanței supreme stabilirea existenței/inexistenței unor raporturi de tip normă generală — normă specială, respectiv clarificarea limitelor de aplicare a unor dispoziții derogative de la norme de procedură a căror încălcare este sancționată cu nulitatea absolută.

32. Potrivit dispozițiilor art. 324 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, urmărirea penală se efectuează de către procuror în două ipoteze distincte:

a) în mod obligatoriu, în cazurile prevăzute de lege [cum este situația prevăzută de art. 56 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură penală], potrivit art. 324 alin. (1) din Codul de procedură penală;

b) în ipoteza prevăzută de art. 324 alin. (2) din Codul de procedură penală, urmărirea penală este efectuată opțional, voluntar de către procuror.

33. În ambele ipoteze, procurorul este considerat organ de urmărire penală, inclusiv în raport cu prevederile art. 201 alin. (1) teza I din Codul de procedură penală, atrăgând, în conformitate cu prevederile art. 201 alin. (2) din Codul de procedură penală, aplicarea, în ceea ce privește delegarea dispusă de către organul de urmărire penală, în favoarea unui organ judiciar inferior, a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură penală.

34. S-a subliniat că raportul de subordonare ierarhic funcțională a ofițerilor și agenților de poliție judiciară detașați la D.I.I.C.O.T. este necontestat, aspect ce determină aprecierea calității acestora de organ de urmărire penală inferior, din punct de vedere procedural, față de procurorul din cadrul structurii specializate, aspect ce rezultă din prevederile de ansamblu cuprinse în art. 55 din Codul de procedură penală, în mod specific din cele cuprinse în art. 55 alin. (6) din Codul de procedură penală, aspect ce se regăsește și în raport cu organele de cercetare penală ale poliției judiciare din cadrul birourilor locale de combatere a criminalității organizate, din structura Inspectoratului General al Poliției Române.

35. S-a menționat că, față de dispozițiile art. 7 alin. (1) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78 din 16 noiembrie 2016, delegarea efectuării unor acte de urmărire penală de către procurorul structurii specializate, ce este obligat să efectueze urmărirea penală, către organele judiciare din subordine, este apreciată ca nefiind în niciun fel condiționată sau limitată la prevederile art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală sau art. 200 combinat cu art. 201 din Codul de procedură penală, în măsura în care actele efectuate din dispoziția procurorului sunt considerate a fi efectuate în numele acestuia.

36. Conținutul și efectele acestei dispoziții sunt neclare, putând intra în contradicție cu prevederile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală, în raport cu eventuala aplicare a prevederilor art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, raportate la efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 302/2017, care a constatat ca fiind neconstituțională soluția legislativă ce nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei, a organului de urmărire penală.

37. Ca atare, s-a opinat că este necesar a se clarifica dacă sintagma „sunt efectuate în numele acestuia” asigură actelor efectuate un caracter nemijlocit, fiind considerate acte efectuate chiar de către procuror, situație în care limitările și condiționările prevăzute de art. 324 și, respectiv, art. 200 combinat cu art. 201 din Codul de procedură penală nu mai au eficiență sau au caracterul unor acte efectuate de către organul de urmărire penală prin intermediul organului delegat, fiind valabil efectuate numai dacă se regălesc în cadrul limitelor delegării și îndeplinesc condițiile prevăzute de lege cu privire la delegare.

38. De asemenea, s-a apreciat că este necesar a se clarifica dacă normele de procedură prevăzute de art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală reprezintă o normă specială în raport cu cele conținute de art. 200 și art. 201 din Codul de procedură penală sau dacă prevederile art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală se completează cu cele prevăzute de art. 200 și 201 din Codul de procedură penală — în mod specific, în ipoteza în care procurorul efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală, potrivit unei prevederi legale.

39. În măsura în care prevederile art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt considerate norme speciale în raport cu prevederile art. 200 și 201 din Codul de procedură penală, efectul concret al acestei interpretări ar conferi procurorului, în calitate de organ de urmărire penală, capacitatea de a face inaplicabile prevederile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală, fără o justificare concretă, verificabilă în cadrul controlului judiciar atribuit judecătorului de cameră preliminară, chiar și în situația existenței posibilității de a efectua acte de urmărire penală din competența obligatorie, transferând

caracterul obligatoriu, onerativ, al prevederilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală într-unul opțional, supletiv, sau limitat la actele prevăzute de art. 324 alin. (4) din Codul de procedură penală.

40. În acest context, raportat la sancțiunea prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, a unei eventuale încălcări a dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală, efectuarea cvasitotalității actelor de urmărire penală prin delegarea dispusă de procurorul ce efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală, în favoarea unor ofițeri sau agenți de poliție judiciară ce efectuează aceste acte în numele său, se impune a se clarifica dacă poate fi supusă controlului judiciar efectuat de către judecătorul de cameră preliminară, în aplicarea dispozițiilor art. 342 din Codul de procedură penală, prin raportare concretă la respectarea dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală, în raport cu o anumită proporție, un anumit volum al efectuării actelor prin delegare, luând în considerare spiritul dispozițiilor ce instituie norme obligatorii de competență materială, sau controlul judiciar se limitează doar la verificarea formală a existenței dispoziției scrise de delegare.

IV. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele judecătorești arondate

41. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunilor de drept supuse dezlegării.

42. În urma consultării instanțelor de judecată, s-a constatat că opiniile conturate nu sunt unitare, cu precizarea că hotărârile judecătorești atașate nu reflectă existența unei divergențe jurisprudențiale asupra problemicii prezentei proceduri preliminare.

43. 1) *Cu privire la prima problemă supusă dezlegării*, respectiv incidența dispozițiilor art. 201 din Codul de procedură penală privind condițiile delegării în ipoteza reglementată de art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, **într-o primă orientare, majoritară**, s-a apreciat că delegarea unor acte de urmărire penală către organele de cercetare ale poliției judiciare, de către procuror, într-o cauză în care urmărirea penală este obligatoriu a fi efectuată de acesta, este condiționată de respectarea respectivelor dispoziții, în acest sens fiind punctele de vedere exprimate de: *curțile de apel* București, Brașov, Iași, Bacău, Galați, Suceava, Timișoara și Craiova, *tribunalele* Cluj, Bistrița-Năsăud, Brăila, Neamț, Prahova, Ilfov, Hunedoara, Sălaj, Vaslui, Gorj, Mehedinți și Dolj și *judecătoriile* Ploiești, Iași, Pașcani, Răducăneni, Vaslui, Huși, Bârlad, Buftea, Rupea, Baia Mare, Buzău, Câmpina, Vălenii de Munte, Craiova, Băilești, Segarcea, Târgu Jiu, Deva, Hațeg, Petroșani, Drobeta-Turnu Severin, Corabia, Novaci, Strehăia, Motru și Bolintin-Vale.

44. În **opinia contrară**, s-a apreciat că delegarea efectuării actelor de urmărire penală dată organelor de cercetare penală ale poliției judiciare de către procuror nu este condiționată de realizarea condițiilor prevăzute de art. 201 cu referire la art. 200 din Codul de procedură penală, în acest sens fiind punctele de vedere exprimate de *tribunalele* Giurgiu, Ialomița, Teleorman, Constanța, Brașov, Sibiu, Alba, Covasna, Iași, Galați, Tulcea și Olt, precum și de Tribunalul București și instanțele arondate acestuia și *judecătoriile* Alba Iulia, Onești, Brăila, Cornetu, Roșiori de Vede, Zimnicea, Alexandria, Turnu Măgurele, Videle, Negrești-Oaș, Hârlău, Râmnicu Sărat, Caracal, Calafat, Târgu Cărbunești, Vânu Mare și Orșova.

45. În cadrul ambelor opinii, s-a exprimat însă necesitatea emiterii de către procuror a unei ordonanțe, cu respectarea condiției negative prevăzute de art. 200 alin. (2) din Codul de procedură penală, privind actele și măsurile procesuale care nu pot face obiectul delegării.

46. 2) În ceea ce privește cea de-a doua problemă supusă dezlegării, respectiv limitele delegării actelor de urmărire penală în cauzele în care urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de procuror, **într-o primă orientare, majoritară**, s-a apreciat că delegarea nu este limitată la ipoteza imposibilității efectuării acestora de către procuror însuși sau la un/o anume volum/proporție, în acest sens fiind punctele de vedere exprimate de *curțile de apel* București, Galați, Bacău, Suceava și Timișoara, *tribunalele* Ialomița, Ilfov, Sibiu, Alba, Sălaj, Constanța, Iași, Brăila, Covasna, Tulcea, Dolj și Olt și *judecătoriile* Ploiești, Cornetu, Videle, Rupea, Întorsura Buzăului, Onești, Hârlău, Răducăneni, Huși, Alba Iulia, Baia Mare, Negrești-Oaș, Brăila, Câmpina, Vălenii de Munte, Caracal, Vânu Mare, Orșova, Novaci, Strehăia și Bolintin-Vale.

47. În argumentarea opiniei exprimate, instanțele mai sus amintite au precizat, în esență, că dispozițiile legale nu impun o asemenea limitare.

48. În **opinia contrară**, s-a apreciat că delegarea este limitată la ipoteza imposibilității efectuării acestora de procuror și/sau la un/o anume volum/proporție, în acest sens fiind punctele de vedere exprimate de *curțile de apel* Craiova și Iași, *tribunalele* Cluj, Bistrița-Năsăud, Giurgiu, Teleorman, Prahova, Hunedoara, Galați, Neamț, Vaslui, Gorj și Mehedinți, precum și de Tribunalul București și instanțele arondate acestuia și *judecătoriile* Iași, Pașcani, Buzău, Vaslui, Bârlad, Buftea, Roșiori de Vede, Zimnicea, Alexandria, Turnu Măgurele, Craiova, Băilești, Segarcea, Târgu Jiu, Deva, Hațeg, Petroșani, Drobeta-Turnu Severin, Târgu Cărbunești, Calafat și Corabia.

49. Argumentele prezentate în susținerea acestei opinii s-au referit fie la dispozițiile art. 200 alin. (1) din Codul de procedură penală, fie au antamat chestiuni vizând natura actelor de urmărire penală delegate și exercitarea atributului delegării în limitele scopului în care a fost reglementat.

50. 3) *Referitor la cea de-a treia problemă supusă dezlegării*, respectiv dacă dispozițiile art. 7 alin. (1) și alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78 din 16 noiembrie 2016 privind efectuarea unor acte de urmărire penală de către ofițerii și agenții de poliție judiciară detașați la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din dispoziția procurorului, în numele acestuia, înlătură dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală, opiniile exprimate de instanțe au fost în sensul că dispozițiile legale menționate nu înlătură obligativitatea efectuării urmăririi penale de procuror.

51. Au fost exprimate izolat opinii care nu se circumscriu însă limitelor în care chestiunea de drept a fost supusă dezlegării.

V. Examenul jurisprudenței în materie

1. Jurisprudența națională relevantă

52. În materialul transmis de curțile de apel au fost identificate mai multe hotărâri judecătorești relevante pentru problemele de drept ridicate în speță, fiind pronunțate în procedura de cameră preliminară în cauze în care urmărirea penală a avut ca obiect infracțiuni date în competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

53. Astfel, hotărârile judecătorești transmise conturează caracterul unitar al jurisprudenței în materie, în sensul că normele procesual penale nu instituie o limită cantitativă sau calitativă a actelor de urmărire penală ce pot fi delegate de procuror și nici existența unei situații excepționale; efectuarea urmăririi penale de către procuror nu presupune ca toate actele de urmărire penală sau majoritatea acestora, sub aspect numeric, să fie realizate de către acesta; cât privește caracterul propriu al urmăririi penale, acesta rezidă în efectuarea de către procuror a tuturor actelor de dispoziție care nu pot forma obiectul delegării raportat la art. 200 alin. (2) din Codul de procedură penală.

54. În acest sens, sunt relevante considerentele următoarelor hotărâri prin care au fost considerate ca nefondate cererile privind excluderea de probe din motive similare: Încheierea nr. 66/CP din data de 7 mai 2021, pronunțată de Tribunalul Iași — Secția penală, în Dosarul nr. 1.073/99/2021/a1; Încheierea nr. 141/CP din data de 27 decembrie 2019, pronunțată de Tribunalul Iași — Secția penală, în Dosarul nr. 7.008/99/2019/a1; Încheierea nr. 162/2021 din data de 6 iulie 2021, pronunțată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală, în Dosarul nr. 219/112/2021/a1; Decizia penală nr. 41/2022 din data de 10 martie 2022, pronunțată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, în Dosarul nr. 1.594/112/2021/a1; Încheierea nr. 62/CP/2021 din data de 28 aprilie 2021, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția penală, în Dosarul nr. 219/112/2021/a1 și Încheierea din data de 18 februarie 2020, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția penală, în Dosarul nr. 4.565/112/2017/a1.

2. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

55. 2.1. Din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare, a fost identificată Decizia nr. 21 din 7 iulie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 4 februarie 2021, relevantă sub aspectul admisibilității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

56. 2.2. În ceea ce privește deciziile de speță, la nivelul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost identificate următoarele hotărâri în care a fost analizată problema de drept supusă dezlegării:

— *Încheierea nr. 135 din 15 februarie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală*, prin care s-a reținut că:

„..... în ceea ce privește critica formulată de contestatorul A privind nerespectarea competenței materiale și personale a organului de urmărire penală, nelegalitatea administrării probelor exclusiv de organele de cercetare penală, ca urmare a delegării, iar nu în mod nemijlocit de către procuror, Înalta Curte reține că, în situațiile în care este obligatorie efectuarea urmăririi penale de către procuror, acesta poate dispune ca anumite acte de urmărire penală să fie realizate de organele de cercetare penală ale poliției judiciare, prin delegare, conform art. 324 alin. (3) și art. 201 din Codul de procedură penală.

Sub un prim aspect, se constată că în speță au existat mai multe ordonanțe de delegare a organelor de cercetare penală a poliției judiciare, ... **însă actele/activitățile delegate nu sunt dintre cele exceptate de la delegare, care ar fi trebuit să fie efectuate exclusiv de procuror, personal, prevăzute în mod expres de dispozițiile art. 324 alin. (4) din Codul de procedură penală.**

Cât privește ordonanța de delegare a procurorului, având ca obiect audierea de martori de către organele de poliție, aceasta nu trebuie să cuprindă în mod obligatoriu identitatea exactă a persoanelor care urmează să fie audiate, fiind suficient ca aceasta să facă referire la alte elemente de natură a le identifica. De asemenea, este legală audierea martorilor realizată în baza unei ordonanțe prin care procurorul dispune, cu caracter general, audierea oricărei persoane identificate de organul de poliție și care cunoaște informații utile cauzei. Menționarea expresă a identității martorilor audiați de organul de cercetare penală în cuprinsul ordonanței de delegare, astfel cum a susținut contestatorul inculpat, nu reprezintă o cerință de legalitate prevăzută de vreo dispoziție procedurală, în practică un astfel de demers fiind, de cele mai multe ori, imposibil și deloc practic.

Ca atare, critica inculpatului A privind ordonanța de delegare din 31.07.2020, prin care organul de cercetare penală a fost delegat să identifice și să audieze martorii oculari ai evenimentului sesizat, fără menționarea numelor acestora,

nu pune în discuție o problemă de competență a organului de cercetare penală (sanționat cu nulitatea), ci vizează forma ordonanței de delegare, astfel că solicitarea de excludere a probelor administrate în baza delegării este neîntemeiată.

— Încheierea nr. 363 din 16 iunie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, care cuprinde, între altele, următoarele considerente:

„... în situațiile în care este obligatorie efectuarea urmăririi penale de către procuror, legiuitorul a prevăzut posibilitatea ca acesta să poată dispune ca anumite acte de urmărire penală să fie realizate de organele de cercetare penală ale poliției judiciare, prin delegare, conform art. 324 alin. (3) și art. 201 din Codul de procedură penală.

Reținând aceste considerente teoretice, judecătorul de cameră preliminară precizează că sensul dispoziției legale, ultim menționată, este acela de a se evita delegarea efectuării tuturor actelor de urmărire penală, practic a delegării totale a competenței, iar nu de a se stabili punctual și individualizat fiecare act ce trebuie efectuat, pentru că în practică ar fi imposibil, fiind o serie de situații în care organul de cercetare penală este delegat să efectueze un anumit act, iar în urma efectuării aceluia act la fața locului se impune realizarea unor noi acte de urmărire penală. În acest caz, dacă nu ar exista o marjă de libertate a organului de cercetare penală să îndeplinească și actele care rezultă din efectuarea primului act s-ar restrânge în mod nejustificat sensul dispoziției de reglementare a art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Ordonanțele amintite, respectiv din data de 21.09.2020 și 10.06.2020, sunt motivate, în primul rând, de o mai bună administrare a activității, soluționarea cu celeritate a cauzei și desfășurarea în bune condiții a urmăririi penale, precum și de necesitatea de a se stabili toate persoanele care au legătură cu activitatea infracțională cercetată, îndeplinind astfel cerințele art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Astfel, ordonanța procurorului având ca obiect, printre alte mijloace de probă, și audierea de martori de către organele de poliție nu trebuie să cuprindă în mod obligatoriu identitatea exactă a persoanelor care urmează să fie audiate, fiind suficient ca procurorul de caz să dispună, cu caracter general, audierea oricărei persoane identificate de organul de poliție și care cunoaște informații utile cauzei.

Faptul că procurorul a apreciat că pentru buna desfășurare a activității de urmărire penală se impune delegarea unor lucrători de poliție judiciară nu afectează sub niciun aspect legalitatea probelor astfel obținute, întrucât Codul de procedură penală dispune expres că procurorul are această posibilitate, iar lucrătorul de poliție judiciară este obligat să aducă la îndeplinire această delegare de atribuții.

Orice altă interpretare ar suprima o dispoziție expresă a art. 324 din Codul de procedură penală și, mai mult, ar lăsa fără nicio aplicare norma procedurală ce stabilește că lucrătorii de poliție judiciară sunt sub conducerea și supravegherea procurorului, iar dispozițiile sunt obligatorii și prioritare.

În acest context, examinând aspectele prezentate de inculpat cu privire la nelegalitatea audierii martorilor indicați (fila 127 din dosarul I.C.C.J.), judecătorul de cameră preliminară constată că aceștia au fost audiați de organele de cercetare penală cu respectarea dispozițiilor art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, respectiv în baza ordonanțelor de delegare emise de procuror, având în vedere că urmărirea penală s-a efectuat în condițiile art. 88¹ alin. (1) din Legea nr. 304/2004 coroborat cu art. 56 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală, deci obligatoriu de către procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție raportat la calitatea de magistrat a inculpatului.

Totodată, din conținutul celor două ordonanțe vizate de criticile de nelegalitate ale inculpatului, reiese faptul că obiectul delegării ofițerilor de poliție judiciară l-a constituit exclusiv efectuarea unor acte procedurale specifice fazei de urmărire penală (administrarea unor mijloace de probă) permise de prevederile art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală și nu a unor acte procesuale prevăzute în competența exclusivă a procurorului și care nu ar putea forma obiectul acestui demers.

Sub acest aspect, este relevant faptul că activitățile efectuate în cauză de către organele de poliție judiciară se înscriu între activitățile ce puteau fi valabil delegate de către procuror și nu vizează efectuarea în întregime a acestor activități de urmărire penală ce ar fi implicat o nerespectare a dispoziției legale ce reglementează competența exclusivă a procurorului în cauză.

De asemenea, judecătorul de cameră preliminară precizează că nu poate fi întemeiată solicitarea inculpatului privind constatarea necompetenței organelor de cercetare penală și de aplicare a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) raportat la art. 56 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală și a Deciziei CCR nr. 302/2017 raportat la faptul că, în cauzele în care competența de efectuare a urmăririi penale îi aparține în mod exclusiv procurorului, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, din perspectiva normelor privind competența, se verifică prin raportare la procuror, iar nu la organul de cercetare penală al poliției judiciare delegat de procuror să efectueze anumite acte de urmărire penală, cum greșit se susține în cuprinsul excepțiilor invocate.

Aspectele menționate se regăsesc și în considerentele Deciziei nr. 21 din 7 iulie 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, jurisprudență la care face referire, de altfel, chiar și inculpatul.

Pe de altă parte, trebuie subliniat că mențiunea din ordonanța de delegare referitoare la „administrarea oricăror mijloace de probă care să contribuie la soluționarea cauzei sub toate aspectele”, în raport cu care apărarea a invocat nerespectarea dispozițiilor legale ce reglementează competența exclusivă a procurorului în efectuarea urmăririi penale (subsecvent încălcării dispozițiilor legale ce reglementează dreptul de delegare și limitele în care procurorul poate dispune ca anumite activități să se efectueze de organele de cercetare penală), nu afectează valabilitatea actelor de urmărire penală efectuate în cauză prin delegare, în condițiile în care activitățile astfel realizate se regăsesc între cele ce puteau fi valabil delegate organului de cercetare penală, potrivit art. 324 alin. (4) din Codul de procedură penală și, în niciun caz, în speță, nu se poate reține ca urmărirea penală să fi fost efectuată în întregime de organele de cercetare penală.

3. Jurisprudența Curții Constituționale

57. Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept supusă analizei.

VI. Jurisprudența internațională relevantă

58. Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată, pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

VII. Opinia specialiștilor consultați

59. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunilor de drept supuse examinării, fiind transmise următoarele puncte de vedere:

60. **Universitatea de Vest din Timișoara — Facultatea de Drept, Centrul de cercetări în Științe penale** a opinat în sensul că nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

61. Astfel, s-a menționat că, în ceea ce privește a treia condiție, și anume ca problema de drept, obiect al sesizării, să fie aptă să influențeze soluționarea fondului cauzei, este necesar a se avea în vedere considerentele Deciziei nr. 21 din 7 iulie 2020, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a respins, ca inadmisibilă, o chestiune de drept formulată în următorii termeni: „*Dacă lucrătorii poliției judiciare din cadrul Direcției Generale Anticorupție pot efectua, conform art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, acte de cercetare penală prin delegare și în alte cauze penale decât cele prevăzute în art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/2005 privind operaționalizarea Direcției generale anticorupție din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.*”

62. S-a mai arătat că accepțiunea sintagmei „soluționare pe fond a cauzei” în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală rezultă din aceleași considerente ale deciziei de mai sus: „*În acest sens, jurisprudența completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție (Decizia nr. 14/2017 — publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 28 iunie 2017, Decizia nr. 21/2019 — publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 981 din 5 decembrie 2019, Decizia nr. 11/2014 — publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014, Decizia nr. 23/2014 — publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 843 din 19 noiembrie 2014), prin care s-a statuat că, din perspectiva condiției ca de lămurirea problemei de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei, trebuie să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegite prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, (...) dezlegarea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării să fie determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal, este fără echivoc.*”

63. Cu referire la natura întrebărilor din prezenta sesizare s-a apreciat că:

Toate cele trei întrebări [dacă delegarea întemeiată pe prevederile art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală este sau nu este condiționată de respectarea dispozițiilor art. 200 și 201 din Codul de procedură penală, dacă delegarea este limitată la ipoteza imposibilității efectuării actului de către procuror sau la un/o anume volum/proporție a efectuării actelor de urmărire penală prin delegare și dacă dispozițiile art. 7 alin. (1) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2016 derogă sau nu de la prevederile art. 56 alin. (3), art. 200 și art. 201 din Codul de procedură penală] nu contribuie în mod determinant la rezolvarea acțiunii penale și/sau civile, ci la modul în care operează delegarea de competență. Această problemă este subsidiară rezolvării fondului.

64. În cauzele în care competența de efectuare a urmăririi penale este a procurorului, analiza legalității administrării probelor se face prin raportare la competența acestuia, iar nu a organului de cercetare penală, care nu are nicio competență în efectuarea urmăririi penale. Or, în speță, nu s-au invocat excepții de neкомпetență a procurorului pentru a putea fi luată în discuție o asemenea nelegalitate, ci o neкомпetență a organelor poliției judiciare delegate. În consecință, soluționarea contestației în camera preliminară nu depinde de problemele de drept invocate, întrucât verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, din perspectiva normelor privind competența, se realizează prin raportare la procuror, iar nu la alte organe.

65. În legătură directă cu condiția legăturii chestiunii de drept ridicată cu soluționarea fondului cauzei, se impune a se avea în vedere și împrejurarea ca problema de drept ridicată să fie o veritabilă problemă de drept penal și/sau procesual penal, cu

caracter dificil, să aibă caracter de noutate și să merite o rezolvare de principiu, în raport cu potențialul de a genera interpretări diferite în practica judiciară. Această condiție este expresia principiului *de minimis non curat praetor*, opinându-se că, în speță, nici aceasta nu este îndeplinită.

66. Cele trei întrebări ce constituie obiectul chestiunii de drept reprezintă, în esență, întrebări standard, la care se poate da un răspuns simplu, pe baza textelor incidente din Codul de procedură penală. Este evident că dispozițiile art. 200—201, fiind situate în partea generală a legii de procedură, vor reprezenta *lex generalis* în domeniu, adică se vor aplica în toate situațiile în care este vorba de instituția delegării, mai puțin în care prin *lex specialis* se derogă în sens contrar. Or, cât timp art. 324 din Codul de procedură penală nu conține norme derogatorii, aplicarea *lex generalis* nu este înlăturată. A considera că art. 324 din Codul de procedură penală nu este condiționat de art. 200 și 201 din Codul de procedură penală înseamnă a accepta *inter alia* și faptul că s-ar putea delega efectuarea unor acte procesuale, consecință ce contrazice flagrant art. 324 alin. (4), identic ca expresie cu art. 200 alin. (2) la care trimite art. 201 alin. (2) din Codul de procedură penală.

67. Adăugarea unor criterii suplimentare, precum limitarea delegării doar la anumite acte de urmărire penală ce se află într-o relație proporțională sau de volum cu ansamblul dosarului penal, nu este prevăzută de legea de procedură penală. Singurul criteriu nenumit este acela ca, prin delegare, să nu se cedeze efectuarea tuturor actelor de urmărire penală, ceea ce ar avea ca efect golirea de conținut a instituției urmăririi penale proprii, în sarcina procurorului.

68. Coexistența în legea de procedură a art. 56 alin. (3) — ce îl obligă imperativ pe procuror să efectueze urmărirea penală — și a art. 324 alin. (3) — ce permite ca, în cazurile de urmărire penală proprie, procurorul să poată delega efectuarea anumitor acte de urmărire către poliția judiciară — nu generează o contradicție, ci este expresia flexibilității practice a legii. Procurorul nu este obligat să delege, ci doar poate delega, iar când o face actele rămân ale procurorului, fiind efectuate în numele lui. Delegarea este însă importantă pentru a delimita actele poliției judiciare când acționează autonom ca organ de cercetare penală, unde nu are nevoie de o legitimare procesuală suplimentară, și cele în care acționează ca organ delegat, ca *alter ego* al procurorului.

69. Dispozițiile din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 nu înlătură instituția delegării, întrucât prin sintagma „dispoziția scrisă a procurorului” se face în realitate referire la o ordonanță de delegare. Caracteristica delegării în toate cazurile este că actele de urmărire penală se efectuează în numele organului judiciar delegat, adică a procurorului. În nicio situație, organul judiciar delegat nu exercită o competență în nume propriu, ci doar pentru organul care l-a delegat. Din acest punct de vedere, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 nu aduce noutăți în domeniu.

70. Faptul că instituția detașării se combină cu instituția delegării în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism nu trebuie să genereze probleme de interpretare, întrucât detașarea are alte rațiuni — art. 7 alin. (1) vorbește de celeritate și temeinicie — ce nu se suprapun și nu înlătură delegarea. Împrejurarea că anumiți polițiști judiciari sunt detașați la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, formând o poliție judiciară specială, nu înseamnă că aceștia nu pot fi delegați după regulile identificate ca *lex generalis*. De aceea, art. 7 alin. (6) se referă la dispoziția scrisă a procurorului, care este, în esență, un act de delegare. Lipsa de precizie a textului legal nu trebuie să inducă în eroare, chiar dacă nu se referă explicit la delegare, fiind preferată o delegare „informală” față de împrejurarea că poliția judiciară din cadrul Direcției de

Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism nu poate face acte de urmărire penală în nicio situație fără acordul (dispoziția scrisă) a procurorului. Polițiștii judiciari sunt detașați în cadrul unei instituții (Direcția de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism), unde competența de investigare a infraacțiunilor aparține prin lege exclusiv procurorului. Fără dispoziția scrisă a procurorului, un polițist judiciar detașat la Direcția de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism nu poate exercita nicio însărcinare. Prin urmare, nu se pune problema unei delimitări între acte proprii ale poliției judiciare în raport cu actele delegate de către procuror, în toate situațiile fiind vorba doar de acte ce aparțin procurorului. De aceea, în cadrul Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism delegarea a fost înlocuită cu dispoziția scrisă a procurorului.

71. În concluzie, s-a arătat că, fără a se impune interpretări sofisticate în materie, răspunsul la întrebările adresate se poate realiza în mod facil, situație ce nu deschide calea sesizării instanței supreme prin procedura prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală.

72. Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca a opinat în sensul că:

a) în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală în cauzele în care urmărirea penală trebuie efectuată în mod obligatoriu de către procuror, delegarea efectuării anumitor acte de urmărire penală către organele de cercetare penală este condiționată de respectarea dispozițiilor art. 201 cu trimitere la art. 200 din Codul de procedură penală;

b) în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală raportat la art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală trebuie să se țină seama de specificul instituției delegării, așa cum aceasta este reglementată;

c) dispozițiile art. 7 alin. (1) și alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 120/2018, nu înlătură „efectele dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală” corelate cu prevederile art. 201 cu trimitere la art. 200 din Codul de procedură penală.

73. În argumentare, s-a arătat că, potrivit art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, „în cazurile în care procurorul efectuează urmărirea penală, poate delega, prin ordonanță, organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală”. Această normă nu se află în concurs cu dispozițiile art. 201 raportat la art. 200 din Codul de procedură penală, în condițiile în care nu conține nicio derogare de la normele generale care reglementează regimul juridic al delegării în procesul penal. Derogările de la normele generale trebuie să fie expres prevăzute de lege, fiind de strictă interpretare. Art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală se completează cu normele generale care reglementează delegarea, ceea ce înseamnă că, în situațiile în care procurorul trebuie să efectueze în mod obligatoriu urmărirea penală, nu se poate deroga de la acestea.

74. De asemenea, nu s-ar putea susține că art. 324 alin. (4) din Codul de procedură penală — potrivit căruia „punerea în mișcare a acțiunii penale, luarea sau propunerea măsurilor restrictive de drepturi și libertăți, încuviințarea de probatorii ori dispunerea celorlalte acte sau măsuri procesuale nu pot forma obiectul delegării prevăzute la alin. (3)” — reprezintă o normă specială derogatorie de la normele generale care reglementează delegarea. Prevederile art. 324 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt redundante în raport cu dispozițiile art. 200 alin. (2) din Codul de procedură penală, unde se stipulează că punerea în mișcare a acțiunii penale, luarea măsurilor preventive, încuviințarea de probatorii, precum și dispunerea celorlalte acte procesuale sau măsuri procesuale nu

pot forma obiectul comisiei rogatorii, respectiv al delegării, dată fiind norma de trimitere cuprinsă în art. 201 din Codul de procedură penală. Singura diferență dintre cele două norme constă în utilizarea eronată și deficitară a unor concepte precum „luarea sau propunerea măsurilor restrictive de drepturi și libertăți”.

75. *Cu privire la cea de-a doua problemă pusă în discuție*, s-a arătat, în prealabil, că nu mai este necesară referirea la Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017, în contextul în care, între timp, prin Legea nr. 201/2023, cazul de nulitate absolută constând în încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența după calitatea persoanei a organului de urmărire penală a fost reglementat expres în art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală.

76. Atunci când procurorul trebuie să efectueze personal urmărirea penală (*proprio nomine*), verificarea legalității actelor de urmărire penală delegate se realizează prin prisma reglementărilor dedicate acestui mecanism procesual, încălcarea lor având aptitudinea să atragă constatarea sancțiunii nulității absolute.

77. Sub un prim aspect, având în vedere prevederile legale aplicabile, în materia delegării trebuie să se țină seama de distincția care se face între actele procesuale și actele procedurale efectuate în cursul procesului penal. Delegarea poate fi dispusă doar în vederea administrării anumitor probe și a îndeplinirii anumitor acte procedurale, astfel cum rezultă neîndoind din cuprinsul prevederilor art. 201 raportat la art. 200 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, respectiv art. 324 alin. (4) din Codul de procedură penală. În nicio situație, actele procesuale și măsurile procesuale nu pot forma obiectul delegării.

78. Prin urmare, s-a apreciat că se impune constatarea sancțiunii nulității absolute, potrivit art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în toate situațiile în care procurorul a dispus delegarea efectuării unor acte procesuale sau luarea unor măsuri procesuale, deși avea obligația legală să efectueze personal urmărirea penală. În aceste cazuri, aplicarea sancțiunii nulității absolute nu poate fi condiționată sub aspect cantitativ.

79. Sub un alt aspect, s-a arătat că, în situațiile în care se ignoră celelalte dispoziții legale care determină specificul mecanismului delegării, altele decât cele care prevăd actele în privința cărora este sau nu posibilă delegarea, problema constatării sancțiunii nulității absolute este mai delicată, impunându-se o scurtă analiză a specificului delegării în procesul penal.

80. Astfel, delegarea reprezintă mecanismul juridic prin intermediul căruia organul judiciar competent își transferă unele prerogative către un organ judiciar ierarhic inferior în vederea îndeplinirii anumitor acte procedurale. În procedura penală delegarea presupune o deviere sau o derogare, realizată pe cale judiciară, de la normele de competență materială și personală. **În mod excepțional, delegarea poate presupune chiar o derogare de la normele de competență funcțională, acolo unde legea reglementează expres această posibilitate.**

81. Mecanismul delegării permite substituția procesuală în îndeplinirea anumitor activități procedurale pentru rațiuni ce țin de imposibilitatea obiectivă a organului judiciar competent de a efectua anumite acte procedurale în mod nemijlocit. Dintr-o perspectivă teleologică, rolul delegării este acela de a garanta eficacitatea și operativitatea activităților procedurale, contribuind astfel la salvagardarea principiului duratei rezonabile a procesului penal.

82. S-a arătat că, prin prisma rațiunilor care au determinat reglementarea acestei instituții procesuale, cu ocazia examenului de legalitate se impune o verificare riguroasă a

conținutului actului procesual prin care se dispune delegarea în procesul penal. Astfel, în faza de urmărire penală, ordonanța de delegare trebuie să conțină, printre altele, motivele concrete pentru care procurorul se află în imposibilitate obiectivă să procedeze personal, nemijlocit, la efectuarea actelor procedurale sau la administrarea anumitor probe. De asemenea, în cuprinsul ordonanței trebuie individualizate actele procedurale și procedeele probatorii cu privire la care se dispune delegarea, validitatea actului fiind condiționată de indicarea concretă a acestora.

83. În legătură cu aceste aspecte, în cazul în care ordonanța de delegare este nemotivată, s-a apreciat că se poate pune în discuție sancțiunea nulității absolute, având în vedere prevederile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, însă această sancțiune nu trebuie constatată în mod automat, impunându-se o verificare efectivă a tuturor împrejurărilor cauzei.

84. Uneori, motivele pentru care procurorul recurge la acest mecanism pot fi stabilite chiar și implicit, în funcție de complexitatea cauzei și de alte împrejurări care îl împiedică să efectueze personal anumite acte de urmărire penală într-un interval de timp optim și previzibil. Dacă, însă, de pildă, procurorul dispune, printr-o ordonanță nemotivată, delegarea actelor procedurale și a procedeele probatorii care furnizează probele pe care se fundamentează în mod determinant sau exclusiv soluția dată în cauză, s-a apreciat că aceasta poate fi sancționată cu nulitatea absolută, deoarece, în realitate, se ajunge la deturnarea normelor de competență pe cale judiciară. O astfel de consecință nu poate fi justificată în abstract, sub pretextul că delegarea este permisă de lege, din moment ce legea prevede neechivoc competența personală a procurorului în astfel de cazuri.

85. Deopotrivă, sancțiunea nulității absolute devine incidentă în ceea ce privește ordonanța de delegare dată cu titlu generic și abstract, fără indicarea concretă a actelor și măsurilor care formează obiectul delegării. Într-o astfel de ipoteză, se ajunge, practic, la anihilarea normelor de competență materială și personală, ceea ce este inadmisibil. Având în vedere însemnătatea pe care o are administrarea nemijlocită a probelor în procesul penal, prin mecanismul delegării nu se poate tinde la substituirea titularului unei funcții judiciare în exercitarea acesteia, derogarea de la normele de competență fiind limitată de lege.

86. Conclusiv, omisiunea mențiunilor esențiale de care depinde validitatea actului de delegare poate antrena nulitatea absolută a acestuia și, consecutiv, nulitatea tuturor actelor subsecvente, potrivit art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală.

87. *Cu privire la cea de-a treia problemă*, s-a arătat că aduce în discuție relația dintre dispozițiile art. 7 alin. (1) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 120/2018, și dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală, corelate cu prevederile art. 201 din Codul de procedură penală, cu trimitere la art. 200 din Codul de procedură penală, această întrebare fiind generată de confuzia care se face uneori între normele de organizare judiciară, normele de competență și normele de procedură.

88. S-a precizat că art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016, așa cum a fost aprobată prin Legea nr. 120/2018, conține norme de organizare judiciară, fiind integrat în capitolul II al acestui act normativ, care poartă titlul „Organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism”. Prin acest act normativ a fost creată o nouă formă specială a poliției judiciare în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, după modelul celei create inițial în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, fără a fi afectate

normele care stabilesc competența procurorului, astfel cum acestea sunt prevăzute de art. 56 din Codul de procedură penală. De altfel, art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 nu conține nicio dispoziție derogatorie de la normele generale care stabilesc competența procurorului.

89. De asemenea, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 nu stabilește reguli speciale în ceea ce privește mecanismul delegării. Dispozițiile procurorilor din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, obligatorii pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară detașați în cadrul acestei structuri specializate de parchet, se dau potrivit regulilor generale privind delegarea, așa cum acestea sunt prevăzute de art. 201 din Codul de procedură penală cu trimitere la art. 200 din Codul de procedură penală. Art. 7 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 subliniază rațiunea care a determinat legiuitorul să reglementeze posibilitatea delegării efectuării anumitor acte procedurale, la care s-a făcut referire anterior, anume *„în vederea efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor date de lege în competența direcției”*.

90. Ultima parte a art. 7 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016, unde se prevede că „actele întocmite de aceștia (de ofițerii și agenții de poliție judiciară delegați n.n.) din dispoziția scrisă a procurorului sunt efectuate în numele acestuia”, nu afectează în niciun fel competența și obligația procurorului de a efectua personal urmărirea penală în cazul infracțiunilor date în competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, așa cum aceasta este stabilită neechivoc de art. 56 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură penală și de art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016. Dimpotrivă, norma specială întărește normele generale, subliniind că actele efectuate ca urmare a delegării date de procuror se efectuează „în numele acestuia”, în condițiile în care, ca regulă generală, procurorului din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism îi revine obligația de a le efectua personal și doar prin excepție acesta poate fi substituit prin intermediul delegării.

VIII. Direcția Legislație, jurisprudență și contencios — Serviciul pentru studiul și unificarea jurisprudenței din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a comunicat că a fost identificată practică judiciară cu privire la problema de drept supusă dezlegării, respectiv Încheierea nr. 135 din 15 februarie 2023 a Completului de 2 judecători de cameră preliminară și Încheierea nr. 363 din 16 iunie 2021 a Judecătorului de cameră preliminară din cadrul Secției penale a instanței supreme, atașate adresei înaintate, fără a formula un punct de vedere.

IX. Punctul de vedere exprimat de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția judiciară a fost în sensul că sesizarea instanței este inadmisibilă, nefiind îndeplinită condiția de admisibilitate privind existența unei chestiuni de drept ce ar necesita lămuriri sau interpretări.

91. S-a arătat că au fost stabilite, de către Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe cale jurisprudențială, mai multe cerințe ce constituie premisele de analiză ale condiției referitoare la existența unei legături între chestiunea de drept supusă interpretării și soluționarea pe fond a cauzei.

92. Astfel, prin Decizia nr. 5 din 10 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 11 martie 2016, s-a statuat că scopul acestei proceduri este de a da dezlegări asupra unor probleme veritabile și dificile de drept generate de interpretarea și aplicarea unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții.

93. De asemenea, s-a mai arătat că interpretarea urmărește cunoașterea înțelesului exact al normei, clarificarea sensului și scopului acesteia, așa încât procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate.

94. S-a susținut că o altă cerință ce trebuie verificată în cadrul analizei de admisibilitate a celei de-a doua condiții prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală rezultă din considerentele Deciziei nr. 14 din 12 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 24 iunie 2015, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a statuat că este necesar ca sesizarea să tindă la interpretarea *in abstracto* a unor dispoziții legale determinate, iar nu la rezolvarea implicită a unor chestiuni ce țin de particularitățile fondului cauzei.

95. Jurisprudența ulterioară a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție a confirmat necesitatea de a analiza îndeplinirea condiției referitoare la existența unei legături între chestiunea de drept supusă interpretării și soluționarea pe fond a cauzei, și din perspectiva acestei cerințe sesizările privind pronunțarea unei hotărâri prealabile fiind respinse, ca inadmisibile, ori de câte ori prin întrebarea formulată se depășește cadrul unei interpretări *in abstracto* a dispozițiilor legale, cu motivarea că hotărârile prealabile trebuie pronunțate numai în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale, constituind o dezlegare de principiu a unei probleme de drept.

96. Cu privire la cerințele referitoare la natura chestiunii ce poate face obiectul sesizării și la existența unei chestiuni de drept apte a primi o dezlegare de principiu, s-au relevat următoarele:

97. În esență, *prin prima întrebare formulată în cauză*, completul de cameră preliminară urmărește stabilirea existenței/inexistenței unor raporturi de tip normă generală — normă specială între dispozițiile art. 201 și ale art. 200 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală și dispozițiile art. 324 alin. (3) din același cod, în contextul verificării legalității probelor administrate în faza de urmărire penală.

98. Relația dintre dispozițiile procesual penale prevăzute de art. 201 raportat la art. 200 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, ce reglementează cu caracter general instituția delegării, și dispozițiile prevăzute de art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală referitoare la ipoteza particulară a delegării organelor de cercetare penală în cauzele în care urmărirea penală se efectuează de către procuror *nu constituie o veritabilă problemă de drept*, neprezentând gradul de dificultate necesar care să permită intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

99. Prin Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul a stabilit criteriile în baza cărora se determină caracterul special al unei reglementări, acestea fiind obiectul reglementării, ce este circumstanțiat la anumite categorii de situații și specificul soluțiilor legislative pe care le instituie.

100. În cuprinsul alin. (3) al aceleiași dispoziții legale, legiuitorul detaliază criteriul privind specificul soluțiilor legislative, precum și relația dintre norma generală și norma specială și arată că reglementarea este derogatorie dacă soluțiile legislative referitoare la o situație anume determinată cuprind norme diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie, aceasta din urmă păstrându-și caracterul său general obligatoriu pentru toate celelalte cazuri.

101. Conform dispozițiilor art. 201 raportat la art. 200 alin. (1) și (2) cuprinse în partea generală a Codului de procedură

penală, delegarea constituie activitatea procesuală prin care un organ de urmărire penală sau o instanță de judecată încredințează dreptul de efectuare a unui act procedural privind anumite mijloace de probă, pe care nu îl poate efectua nemijlocit, unui organ ierarhic inferior.

102. Deși inserarea unei dispoziții procesual penale în partea generală a codificării nu atribuie în mod obligatoriu acelei dispoziții caracter general, se observă că sfera de aplicare a prevederilor art. 201 din Codul de procedură penală raportat la art. 200 alin. (1) și (2) din același cod nu este circumstanțiată la activitatea unei anumite categorii de organe judiciare și nici unei faze specifice a procesului penal.

103. Astfel, organele judiciare care pot dispune efectuarea unui act procedural prin delegare sunt organul de cercetare penală, procurorul sau instanța de judecată.

104. De asemenea, delegarea poate fi dispusă atât în faza de urmărire penală, indiferent de modalitatea concretă de efectuare a acesteia (urmărire penală efectuată de către organele de cercetare penală sub conducerea și supravegherea procurorului sau urmărire penală efectuată personal de către procuror), cât și în faza de judecată.

105. În ceea ce privește condițiile ce trebuie respectate pentru a dispune efectuarea unui act de urmărire penală prin delegare, se constată că sunt aceleași, indiferent de organul judiciar care folosește acest instrument procesual.

106. Astfel, delegarea poate avea ca obiect doar efectuarea unor acte procedurale, organul judiciar trebuie să nu aibă posibilitatea de a efectua nemijlocit actul procedural, iar organul judiciar delegat este ierarhic inferior celui care delegă.

107. Din cele ce preced rezultă că soluția legislativă reglementată de legiuitor prin dispozițiile art. 201 raportat la art. 200 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală este aceeași în toate situațiile, având aplicabilitate generală.

108. Pe de altă parte, dispozițiile art. 324 alin. (3) sunt prevăzute în partea specială a Codului de procedură penală, în titlul I, referitor la etapa urmăririi penale, capitolul IV intitulat „Efectuarea urmăririi penale”, în ultima secțiune, secțiunea a 5-a, ce cuprinde dispoziții privind efectuarea urmăririi penale de către procuror, sistematizare din care se deduce intenția legiuitorului de a reglementa în mod expres ipoteza de efectuare a urmăririi penale obligatoriu de către procuror.

109. În viziunea legiuitorului, efectuarea urmăririi penale de către procuror în cauze având un grad ridicat de complexitate, fie după materie, fie după calitatea persoanei, constituie o garanție suplimentară a principiului aflării adevărului, ce este asigurată prin implicarea nemijlocită a procurorului în efectuarea activităților de urmărire penală.

110. Astfel, din conținutul art. 324 din Codul de procedură penală rezultă că procurorul efectuează obligatoriu urmărirea penală, în cazurile prevăzute de lege și poate prelua orice cauză în care exercită supravegherea, pentru a efectua urmărirea penală.

111. Conform art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, în cazurile în care procurorul efectuează urmărirea penală poate delega, prin ordonanță, organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală.

112. Rezultă că obiectul reglementării anterior menționate este circumstanțiat la o situație particulară, deoarece delegarea poate fi dispusă doar în faza de urmărire penală, doar în modalitatea de efectuare a urmăririi penale de către procuror, iar organul delegat este întotdeauna organul de cercetare penală.

113. Și cel de-al doilea criteriu prevăzut de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 în baza căruia se stabilește caracterul derogatoriu al unei norme este îndeplinit în raport cu dispoziția cuprinsă în partea specială a Codului de procedură penală, deoarece în conținutul art. 324 din Codul de procedură penală

legiuitorului nu a făcut referire, nici explicit și nici implicit, la condiția ca procurorul să nu aibă posibilitatea de a efectua nemijlocit actul de procedură.

114. Această soluție legislativă este firească deoarece, spre deosebire de dispozițiile art. 201 raportat la art. 200 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, când necesitatea de a efectua un act de procedură prin delegare este dată de specificul aceluși act (imposibilitatea martorului de a se deplasa, efectuarea unei percheziții sau a unei cercetări la fața locului într-o altă localitate decât cea în care se află sediul parchetului), în cazul delegării prevăzute de art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, necesitatea efectuării unor acte de procedură prin delegare se impune față de specificul activității de urmărire penală efectuate de procuror.

115. Cu alte cuvinte, cu privire la această modalitate de efectuare a urmăririi penale, legiuitorului a prezumat posibilitatea de a nu putea fi efectuate de procuror toate actele de urmărire penală în toate cauzele cu care este legal sesizat și a urmărit să îi pună la dispoziție un instrument procesual pe care să îl folosească pentru a gestiona eficient activitatea de urmărire penală.

116. Față de argumentele ce preced, s-a apreciat că *prevederile legale ce se solicită a fi interpretate sunt clare, iar aplicabilitatea lor în cauză nu necesită lămuriri.*

117. Intenția legiuitorului de a deroga prin prevederile art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală de la norma generală cuprinsă în dispozițiile art. 201 din Codul de procedură penală raportat la art. 200 alin. (1) și (2) din același cod rezultă din interpretarea sistematică a Codului de procedură penală, precum și din interpretarea gramaticală a dispozițiilor anterior arătate.

118. Sfera de aplicare a celor două categorii de norme se stabilește prin aplicarea principiului *specialia generalibus derogant*, conform căruia legea generală se aplică în orice materie și în toate cazurile, mai puțin în acelea în care legiuitorul a stabilit un regim special și derogatoriu, instituind reglementări speciale, prioritare față de norma de drept comun.

119. În aceste condiții, *neexistând vreo îndoială rezonabilă cu privire la modul de soluționare a primei întrebări adresate de completul de cameră preliminară, s-a concluzionat că nu îndeplinește cerința de a reprezenta o veritabilă chestiune de drept, fiind inadmisibilă.*

120. Cât privește *cea de-a doua întrebare ridicată de completul de cameră preliminară, s-a arătat că pune în discuție un prim aspect referitor la limitarea delegării efectuării unui act de urmărire penală, de către procurorul ce efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală, la ipoteza imposibilității efectuării actului de către acesta, aspect ce reprezintă, în esență, o reiterare, cu o altă formulare, a primei întrebări ce face obiectul prezentei sesizări, astfel încât inadmisibilitatea primei întrebări determină aceeași concluzie și cu privire la această chestiune.*

121. Cel de-al doilea aspect ridicat de completul de cameră preliminară în conținutul celei de-a doua întrebări privește limitarea delegării efectuării unor acte de procedură penală de către procurorul care efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală la un/o anume volum/proporție al/a efectuării actelor de urmărire penală prin delegare.

122. Cu privire la această chestiune ridicată de completul de cameră preliminară s-a apreciat, pe de o parte, că nu constituie o veritabilă chestiune de drept, iar pe de altă parte, că nu tinde la interpretarea *in abstracto* a unor dispoziții legale determinate, ci la rezolvarea implicită a unor chestiuni ce țin de particularitățile cauzei.

123. Obligația procurorului de a efectua urmărirea penală nu are caracter absolut întrucât, conform dispozițiilor art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, acesta poate delega

organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală.

124. Fiind investit prin lege să efectueze personal urmărirea penală, rezultă că doar procurorul este cel care poate decide dacă delegă sau nu organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală, iar această opțiune nu poate face obiectul verificărilor în procedura de cameră preliminară.

125. Obiectul delegării cunoaște însă o primă limitare prin dispozițiile art. 324 alin. (4) din Codul de procedură penală, conform cărora punerea în mișcare a acțiunii penale, luarea sau propunerea măsurilor restrictive de drepturi și libertăți, încuviințarea de probatorii ori dispunerea celorlalte acte sau măsuri procesuale nu pot forma obiectul delegării.

126. O a doua limitare rezultă din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală, care fac referire la posibilitatea procurorului de a delega organului de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală, fiind evident că procurorul nu poate delega efectuarea tuturor actelor de urmărire penală.

127. Dispozițiile legale ce reglementează aceste două limitări sunt clare, nu sunt susceptibile de interpretări diferite, nu comportă dificultăți de aplicare, astfel încât nu constituie veritabile probleme de drept ce fac necesară pronunțarea unei hotărâri prealabile.

128. În plus, în ipoteza în care intenția completului de cameră preliminară este de a obține un răspuns prin care să se cuantifice volumul/proporția efectuării actelor de urmărire penală prin delegare, s-a precizat că o astfel de chestiune nu poate primi o dezlegare cu valoare de principiu, deoarece presupune o analiză ce nu poate fi făcută decât raportat la particularitățile cauzei.

129. În realitate, completul de cameră preliminară, fără a pune în discuție dificultăți de interpretare a dispozițiilor legale supuse dezlegării, urmărește de la Înalta Curte de Casație și Justiție o confirmare a soluției ce se prefigurează în cauza cu care a fost investită și nu o dezlegare a unei probleme de drept ce impune declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

130. Cât privește *cea de-a treia întrebare formulată s-a arătat că, în esență, prin aceasta, completul de cameră preliminară extrapolează analiza competenței de efectuare a urmăririi penale încredințată de lege procurorului, către atribuțiile ofițerilor și agenților de poliție judiciară detașați la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, care nu au o astfel de competență, dar care îndeplinesc anumite acte de urmărire penală ce le sunt delegate de către procuror.*

131. Chestiunea de drept a competenței organelor de cercetare penală în cauzele în care urmărirea penală se efectuează obligatoriu de către procuror a fost analizată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 21/2020 din 7 iulie 2020, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prin care, deși sesizarea a fost respinsă ca inadmisibilă, în considerente a inserat o serie de argumente care lămuresc problema de drept în materia competenței Direcției Naționale Anticorupție de a efectua, prin delegare, acte de cercetare și în alte cauze decât cele de corupție privind personalul Ministerului Administrației și Internelor, și anume:

— în cauzele în care competența de efectuare a urmăririi penale este a procurorului, analiza legalității administrării probelor se face prin raportare la această competență, și nu a organului de cercetare penală, care nu are nicio competență în efectuarea urmăririi penale;

— în fapt, ceea ce interesează într-o astfel de analiză este existența actului de delegare al procurorului competent, calitatea de lucrători ai poliției judiciare a celor delegați și volumul actelor de urmărire penală delegate;

— efectuarea urmăririi penale de către procuror este o garanție suplimentară de legalitate și temeinicie, prin implicarea nemijlocită a procurorului în efectuarea activităților de urmărire penală, în considerarea pregătirii specifice a acestuia, care poate prelua orice dosar, în limitele stabilite de normele de competență ori poate delega, prin ordonanță, efectuarea anumitor acte de urmărire penală organelor de cercetare penală ale poliției judiciare;

— procurorul fiind investit prin lege să efectueze personal urmărirea penală în cazul anumitor categorii de infracțiuni este cel care poate decide dacă delegă și căror organe de cercetare penală ale poliției judiciare delegă efectuarea anumitor acte, așa încât normele de organizare și funcționare ale unor structuri specializate ale Ministerului Administrației și Internelor, în cadrul cărora funcționează și lucrători ai poliției judiciare, nu pot schimba această competență și nu pot interfera decât nelegal în activitatea procurorului.

132. În raport cu aspectele anterior arătate s-a constatat că Înalta Curte de Casație și Justiție a indicat suficiente repere privind modalitatea corectă de aplicare a dispozițiilor legale a căror interpretare se solicită prin prezenta sesizare, pe baza cărora completul de cameră preliminară ar putea să aprecieze situația concretă cu care este investit.

133. Astfel, în cazul infracțiunilor pentru care competența de efectuare a urmăririi penale aparține Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, organul de urmărire penală competent este procurorul, fiind aplicabile dispozițiile art. 56 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură penală, coroborate cu dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

134. Delegarea efectuării unui act de urmărire penală de către procurorul care efectuează urmărirea penală către organul de cercetare penală nu are semnificația unui transfer de competență, deoarece actul de delegare nu îi conferă organului de cercetare penală nicio competență, ci reprezintă o exercitare a competenței exclusive a procurorului, care poate delega sau poate efectua personal actul de urmărire penală.

135. Efectuarea, de către ofițerii și agenții de poliție judiciară detașați la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, a actelor de urmărire penală delegate nu constituie exercitarea vreunei competențe personale sau materiale de efectuare a urmăririi penale, ci reprezintă realizarea atribuției de a pune în executare dispozițiile procurorului, în scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor date de lege în competența direcției.

136. Totodată, actul de urmărire penală efectuat prin delegare, odată verificat și acceptat sub aspectul legalității de către procurorul care a dispus delegarea, devine parte componentă a cauzei, ca și cum ar fi fost efectuat de el însuși.

137. În acest context, în mod evident, nu există o contradicție între dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală și dispozițiile art. 7 alin. (1) și alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78 din 16 noiembrie 2016, deoarece în cauzele în care competența de efectuare a urmăririi penale este a procurorului, verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală se realizează prin raportare la această competență și nu a organului de cercetare penală care nu are nicio competență în efectuarea urmăririi penale.

138. Având în vedere că decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție oferă suficiente criterii pe care completul de cameră preliminară le poate folosi pentru a verifica legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, din perspectiva normelor privind competența, s-a apreciat că *problema de drept ridicată de instanța de*

trimitere în cuprinsul celei de-a treia întrebări nu constituie o veritabilă chestiune de drept ce face necesară intervenția instanței supreme prin mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile.

X. Dispoziții legale incidente

Codul de procedură penală

Art. 56 — Competența procurorului

„(3) Urmărirea penală se efectuează, în mod obligatoriu, de către procuror: (...) d) în cazul infracțiunilor pentru care competența de a efectua urmărirea penală aparține Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau Direcției Naționale Anticorupție ...”.

Art. 200 — Comisia rogatorie

„(1) Când un organ de urmărire penală sau instanța de judecată nu are posibilitatea să asculte un martor, să facă o cercetare la fața locului, să procedeze la ridicarea unor obiecte sau să efectueze orice alt act procedural, se poate adresa unui alt organ de urmărire penală ori unei alte instanțe, care are posibilitatea să le efectueze.

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale, luarea măsurilor preventive, încuviințarea de probatorii, precum și dispunerea celorlalte acte procesuale sau măsuri procesuale nu pot forma obiectul comisiei rogatorii.”

Art. 201 — Delegarea

„(1) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată poate dispune, în condițiile arătate la art. 200 alin. (1) și (2), efectuarea unui act de procedură și prin delegare. Delegarea poate fi dată numai unui organ sau unei instanțe de judecată ierarhic inferioare.

(2) Dispozițiile privitoare la comisia rogatorie se aplică în mod corespunzător și în caz de delegare.”

Art. 281 alin. (1) lit. b¹) — Nulitățile absolute

„(1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind: (...) b¹) competența materială și competența după calitatea persoanei a organului de urmărire penală; (...)”

Art. 324 — Efectuarea urmăririi penale de către procuror

„(1) Urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de către procuror în cazurile prevăzute de lege.

(2) Procurorul poate dispune preluarea oricărei cauze în care exercită supravegherea, indiferent de stadiul acesteia, pentru a efectua urmărirea penală.

(3) În cazurile în care procurorul efectuează urmărirea penală, poate delega, prin ordonanță, organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală.

(4) Punerea în mișcare a acțiunii penale, luarea sau propunerea măsurilor restrictive de drepturi și libertăți, încuviințarea de probatorii ori dispunerea celorlalte acte sau măsuri procesuale nu pot forma obiectul delegării prevăzute la alin. (3).”

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

„Art. 7. — (1) În cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism funcționează, în limita posturilor prevăzute de lege, ofițeri și agenți de poliție detașați în vederea efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor date de lege în competența direcției.

(...)

(6) Dispozițiile procurorilor din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt obligatorii pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară prevăzuți la alin. (1), precum și cei prevăzuți la art. 6 alin. (1). Actele întocmite de aceștia din dispoziția scrisă a procurorului sunt efectuate în numele acestuia.”

XI. Opinia judecătorului-raportor

139. Soluția propusă de judecătorul-raportor a fost aceea de *respingere, ca inadmisibilă, a sesizării* formulate de Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunilor de drept invocate.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție Admisibilitatea sesizării

140. În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul procedură penală, „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

141. Ca urmare, *admisibilitatea sesizării* formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată de îndeplinirea cumulativă a următoarelor *cerințe*:

— instanța care a formulat întrebarea, din categoria instanțelor anterior enumerate, să fie investită cu soluționarea cauzei în ultimul grad de jurisdicție;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării;

— problema de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare.

142. În speță, este *îndeplinită prima condiție* analizată, referitoare la existența unei cauze pendinte aflate în curs de judecată în ultimă instanță, Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie fiind investită în Dosarul nr. 8.371/118/2021/a1*, în procedura de cameră preliminară, cu soluționarea contestației formulate de inculpatul H.E. împotriva încheierii din data de 10 noiembrie 2022, pronunțată de Tribunalul Constanța.

143. De asemenea, este *îndeplinită și cea de-a treia condiție* enunțată, întrucât chestiunea de drept ce face obiectul sesizării — în toate cele trei componente ale sale, astfel cum au fost identificate de către instanța de trimitere — nu a primit o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă anterioară sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs.

144. În schimb, *nu sunt îndeplinite cerințele privind obiectul sesizării instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile*, astfel cum au fost dezvoltate în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, întrucât *nu există o veritabilă problemă de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea instanței supreme, iar soluționarea pe fond a cauzei nu depinde de răspunsul la întrebările prealabile formulate*.

145. Astfel, raportat la scopul mecanismului de unificare, acela de a da dezlegări asupra unor probleme de drept, s-a statuat constant că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție conform art. 475 din Codul de procedură penală trebuie să aibă ca obiect o *veritabilă problemă de drept*, generată de dificultatea interpretării unor norme juridice ambigue, neclare, echivoce sau complexe, susceptibilă a genera, în mod rezonabil, divergențe jurisprudențiale și, ca atare, procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care normele legale aplicabile sunt clare, iar interpretarea acestora se impune într-un mod atât de evident încât nu lasă loc de îndoială (*Decizia nr. 5*

din 10 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 11 martie 2016, Decizia nr. 6 din 2 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 30 iunie 2016, Decizia nr. 19 din 27 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 1 noiembrie 2016, Decizia nr. 19 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 din 29 iunie 2017, Decizia nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017, Decizia nr. 9 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 696 din 9 august 2018, Decizia nr. 12 din 12 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 26 octombrie 2018, Decizia nr. 1 din 15 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 270 din 9 aprilie 2019, Decizia nr. 4 din 26 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 217 din 20 martie 2019 ș.a.).

146. În scopul delimitării mai exacte a problemelor de drept ce pot face obiectul procedurii prealabile, instanța supremă a statuat că dificultățile rezonabile de interpretare se estompează pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată, există jurisprudență a instanței supreme în materia respectivă ori jurisprudență și doctrina în materie oferă suficiente repere, opiniile izolate sau pur subiective nefiind apte să declanșeze mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile (*Decizia nr. 2 din 8 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2018, Decizia nr. 9 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 696 din 9 august 2018*).

147. În al doilea rând, s-a evidențiat necesitatea ca dezlegarea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării să fie determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal, ceea ce presupune ca respectiva chestiune de drept să vizeze, ca regulă, o problemă de drept material de care depinde soluționarea pe fond a cauzei și doar ca excepție o problemă de drept procesual, aceasta din urmă în măsura în care soluția dată respectivei probleme de drept s-ar repercuta semnificativ asupra rezolvării fondului cauzei (*Decizia nr. 11 din 12 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 29 octombrie 2018*).

148. Între problema de drept a cărei lămurire se solicită — indiferent dacă ea vizează o normă de drept material sau o dispoziție de drept procesual — și soluția ce urmează a fi dată de către instanța de trimitere trebuie să existe o relație de dependență, în sensul în care decizia instanței supreme să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal (*Decizia nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014 și Decizia nr. 19 din 15 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 769 din 23 octombrie 2014*).

149. În fine, s-a apreciat că hotărârile prealabile pronunțate de instanța supremă nu pot conduce la rezolvarea directă a unor chestiuni ce țin de particularitățile factuale ale cauzei și nici la dezlegarea unor probleme pur teoretice, deoarece s-ar crea, astfel, riscul transformării acestui mecanism de unificare a practicii judiciare fie într-o procedură dilatorie pentru litigiile caracterizate prin natura lor ca fiind urgente, fie într-o procedură care se va substitui mecanismului recursului în interesul legii (*Decizia nr. 17 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 514 din 18 mai 2021*).

150. Din considerentele încheierii de sesizare se constată că instanța de trimitere este investită cu soluționarea unei contestații împotriva unei încheieri pronunțate în cameră

preliminară, în cadrul căreia s-a solicitat constatarea nulității absolute a tuturor actelor de urmărire penală efectuate cu încălcarea prevederilor legale și excluderea probelor nelegal administrate din ansamblul materialului probator.

151. În susținerea acestor cereri, inculpatul a invocat, printre altele, nelegalitatea actelor de urmărire penală efectuate prin delegare de către organele de poliție judiciară din cadrul Biroului de Combatere a Criminalității Organizate Constanța, fără ca procurorul să justifice imposibilitatea efectuării în mod nemijlocit a acestora, contrar dispozițiilor art. 201 din Codul de procedură penală raportat la art. 200 din Codul de procedură penală.

152. Inculpatul a arătat, în esență, că, urmare a nesocotirii dispozițiilor legale menționate, actele procesuale respective au fost efectuate cu încălcarea normelor de competență prevăzute de art. 56 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură penală privind obligativitatea efectuării urmăririi penale de către procuror în cazul infracțiunilor pentru care competența aparține Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, invocând suplimentar disproporția între probele administrate de procuror și cele administrate de organele de poliție.

153. În cursul judecării contestației, inculpatul a solicitat, în vederea verificării îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 200 din Codul de procedură penală, relații privind imposibilitatea efectuării de către procuror a actelor de urmărire ce au făcut obiectul delegării, cererea în probațiune fiind admisă.

154. Prin Adresa nr. 64/II/2023, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Serviciul Teritorial Constanța a comunicat mai multe motive în considerarea cărora s-a concluzionat că procurorul s-a aflat într-o imposibilitate obiectivă de a efectua personal toate activitățile de urmărire penală.

155. Din perspectiva argumentelor teoretice expuse se constată că *normele procesuale penale ce reglementează condițiile în care operează instituția delegării către organele de cercetare penală, în ipoteza în care urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de procuror, nu comportă dificultăți de interpretare, fiind clare și neechivoce*, fapt confirmat de jurisprudența unitară evidențiată în cele ce preced.

156. De altfel, nici instanța de trimitere nu evidențiază în încheierea de sesizare care sunt elementele concrete care generează dificultăți de interpretare a normelor incidente, ci se întreabă dacă dispozițiile art. 7 alin. (1) și (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, potrivit cărora: „(1) *În cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism funcționează, în limita posturilor prevăzute de lege, ofițeri și agenți de poliție detașați în vederea efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor date de lege în competența direcției. (...) (6) Dispozițiile procurorilor din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt obligatorii pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară prevăzuți la alin. (1), precum și cei prevăzuți la art. 6 alin. (1). Actele întocmite de aceștia din dispoziția scrisă a procurorului sunt efectuate în numele acestuia.*” nu contravin prevederilor art. 56 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură penală, care instituie obligativitatea efectuării urmăririi penale de către procuror în cauzele în care competența aparține Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

157. Cu alte cuvinte, ceea ce a determinat sesizarea instanței supreme cu întrebările prealabile formulate nu este neclaritatea normelor ce reglementează instituția delegării, în particular în cauzele de competență Direcției de Investigare a

Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, ci posibilitatea eludării normelor care reglementează competența, norme a căror încălcare este sancționată cu nulitatea absolută.

158. Or, asupra unei chestiuni de drept similare, respectiv incidența sancțiunii nulității absolute prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură penală în ipoteza efectuării actelor de urmărire penală de organele de cercetare penală prin delegare, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat, prin Decizia nr. 21 din 7 iulie 2020, în sensul că *„verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, din perspectiva normelor privind competența, se realizează prin raportare la procuror, lămurirea chestiunii de drept nu produce consecințe juridice asupra modului de rezolvare a contestației în procedura camerei preliminare și nici asupra modului de rezolvare a fondului cauzei privind rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal, neexistând o relație de dependență între lămurirea chestiunii de drept și soluționarea pe fond a cauzei, în accepțiunea conferită de jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, cu consecința inadmisibilității sesizării”*.

159. Considerentele reținute de instanța supremă sunt valabile *mutatis mutandis* și în prezenta sesizare, în sensul că: *„...întrebarea formulată pornește de la analiza legalității administrării probatoriului în procedura de cameră preliminară prin raportare la competența organului de urmărire penală, însă întrebarea nu urmărește lămurirea unei astfel de chestiuni de drept, ci competența de a efectua acte de cercetare penală în cauzele de corupție a lucrătorilor poliției judiciare din cadrul Direcției Generale Anticorupție. (...)*

Or, în cauzele în care competența de efectuare a urmăririi penale este a procurorului, analiza legalității administrării probelor se face prin raportare la această competență, și nu a organului de cercetare penală, care nu are nicio competență în efectuarea urmăririi penale.

În fapt, ceea ce interesează într-o astfel de analiză este existența actului de delegare al procurorului competent, calitatea de lucrători ai poliției judiciare a celor delegați și volumul actelor de urmărire penală delegate, întrucât procurorul poate delega doar organelor de cercetare penală ale poliției judiciare și poate delega efectuarea numai a anumitor acte de urmărire penală, fiind evident că procurorul nu poate delega efectuarea tuturor actelor de urmărire penală (de exemplu, procurorul să efectueze personal doar acele acte de urmărire penală pe care legea i le impune expres, iar restul actelor să fie efectuate prin delegare de lucrători de poliție judiciară).

Așadar, dacă procurorii ce efectuează urmărirea penală în cauze de corupție privind personalul Ministerului Administrației și Internelor nu ar delega pentru efectuarea anumitor acte lucrătorii de poliție judiciară ce își exercită atribuțiile în cadrul Direcției Generale Anticorupție, aceștia nu ar mai avea de dus la îndeplinire nicio dispoziție în materie procesual penală, deci nu ar mai îndeplini atribuții ce le sunt conferite de Codul de procedură penală.”

160. Procedând la analiza punctuală a întrebărilor prealabile formulate, se reține că, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere urmărește clarificarea corelației între normele ce reglementează instituția delegării, în ipoteza specifică a delegării efectuării actelor de urmărire penală către organele de cercetare penală, de către procuror. Or, se constată că *prevederile legale ce se solicită a fi interpretate sunt clare, iar modul de aplicare al acestora nu necesită lămuriri.*

161. Cea de-a doua întrebare pune în discuție incidența sancțiunii nulității absolute a actelor de urmărire penală efectuate de organul de cercetare penală în urma delegării date

de procuror în cauzele în care urmărirea penală se efectuează obligatoriu de acesta din urmă, *chestiune a cărei lămurire nu are legătură cu modul de rezolvare a contestației în procedura camerei preliminare*, verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, din perspectiva normelor privind competența, urmând a fi realizată prin raportare la procuror (*Decizia nr. 21 din 7 iulie 2020, supracitată*).

162. În fine, cea de-a treia întrebare integrează chestiuni antamate de primele două întrebări ale sesizării, fiind subordonată problematicii privind incidența sancțiunii nulității absolute a actelor de urmărire penală efectuate de organul de cercetare penală în urma delegării date de procuror, în situația particulară a infracțiunilor de competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și, ca

atare, lipsită de relevanță practică asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, pentru considerentele expuse în cele ce preced.

163. Nu în ultimul rând, se observă că întrebările prealabile, în ansamblul lor, tind, în realitate, la rezolvarea unor chestiuni ce țin de particularitățile modului în care s-a derulat urmărirea penală și nu la dezlegarea *in abstracto* a unei veritabile probleme de drept de care depinde soluționarea cauzei cu care este investită instanța de trimitere.

164. Având în vedere considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 477 din Codul de procedură penală, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie va fi respinsă, ca inadmisibilă.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În numele legii,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie în Dosarul nr. 8.371/118/2021/a1*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1. Aplicarea dispozițiilor art. 324 alin. (3) din Codul de procedură penală — în cauze în care urmărirea penală este obligatoriu a fi efectuată de către procuror — constând în delegarea de către procurorul care efectuează urmărirea penală a efectuării unor acte de urmărire penală către organele de cercetare ale poliției judiciare, este sau nu este condiționată de respectarea dispozițiilor art. 201 din Codul de procedură penală, cu trimitere la dispozițiile art. 200 din Codul de procedură penală?”

2. În aplicarea dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală — cu eventuala incidență a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, corelate cu Decizia nr. 302/2017 a Curții Constituționale — este sau nu este limitată delegarea efectuării unui act de urmărire penală, de către procurorul ce efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală, la ipoteza imposibilității efectuării actului de către acesta sau la un/o anume volum/proporție al/a efectuării actelor de urmărire penală prin delegare?”

3. Dispozițiile art. 7 alin. (1) și alin. (6) din Ordonanța de urgență nr. 78 din 16 noiembrie 2016 a Guvernului României, aprobată prin Legea nr. 120/2018, înlătură efectele dispozițiilor art. 56 alin. (3) din Codul de procedură penală — eventual corelate cu cele ale art. 201 din Codul de procedură penală, cu trimitere la dispozițiile art. 200 din Codul de procedură penală — în sensul că actele de urmărire penală efectuate de către ofițerii și agenții de poliție judiciară detașați la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, din dispoziția procurorului, sunt considerate acte de urmărire penală efectuate nemijlocit de către procuror în exercitarea atribuției de efectuare în mod obligatoriu a urmăririi penale, fără alte condiționări în afara efectuării acestora din dispoziția scrisă a procurorului?”

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 2 octombrie 2023.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **ELENI CRISTINA MARCU**

Magistrat-asistent,
Elena-Mihaela Mustață

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

